

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljati pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Rokopisi

dopisov se ne vračajo.

GORICA

TELEFON št. 201.

stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrt leta 2-50.

Upravništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“ ulica Vetturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od čveterostopne peti vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

Št. 58.

V Gorici, v soboto dne 22. julija 1911.

Leto XIII.

Prestolni govor.

V torek se je vršilo svečano otvorjenje državnega zbora v ceremonijski dvorani dvora z običajnim sijajem v navzočnosti cesarja, nadvojvod, dvorā, državnih dostojanstvenikov in članov obeh zbornic. Cesarja so poslanci navdušeno pozdravili, nakar je cesar začel brati prestolni govor, ki se glasi:

Slavna gospoda obeh zbornic državnega zbora!

Začetkom nove zakonodajne perijode sem Vas pozval pred Svoj prestol, da Vam podam Svoj cesarski pozdrav in Vam pri povzetju Vašega ustavnega delovanja izrazim, da ste mi prisrčno dobrodošli.

Čeravno ima beležiti pretekla volilna perijoda — namreč prva, v kateri je bila poslanska zbornica zbrana na podlagi splošne volilne pravice — gotovo priznanja vredne uspehe, ostale so vendar važne in nujne naloge še nerešene.

Napoved novih volitev je dala Mojim narodom zopet priložnost, da izrazijo svojo voljo.

Prebivalstvo pričakuje v raznih vprašanih plodonosnega dela zakonodaje. Zato se bodo stavile v teku sedanje sezije na Vašo vnetost in razsodnost velike zahteve.

Povsod naraščajoči razvoj vojaških silnih sredstev zahteva tudi pri nas večjo skrb za obrambno moč. Tej dolžnosti se more država tem manj odtegniti, čim več ji je na tem ležeče, da bodi mir zagotovljen. Predloge, katerih nujna rešitev je v največjem interesu celokupnosti, nasledujoči smoter, da se doseže, kar se je zamudilo, in ustvari, kar se ne da odvrniti; pri tem se imajo upoštevati želje prebivalstva, da se krajša vojaška službena doba in da se olajša izvrševanje vojaške dolžnosti.

V zvezi s tem stoji nujno potrebna preosnova vojaškega kazenskega reda, kakor tudi cela vrsta predlog, ki se tičejo izdatnega preskrbovanja vojaških uslužbencev in njihovih rodbin.

Nujne rešitve potrebuje nadalje bančna predloga, da se bankovno poslovanje postavi zopet na trdni postavljeni temelji.

Razun tega Vas čakajo na finančnem polju važna in neodloživa dela. Napredujoči razvoj je naloge države tako povečal, da je postala potrebna zahteva po novih denarnih pomožnih virih. Da se zadosti tem večjim zahtevam ter obenem pravično razdele bremen, Vam bode Moja vlada predložila celo vrsto zakonskih načrtov, s katerimi se mislijo povišati oziroma na novo vpeljati razni izravni in neizravni davki. Po tej poti se bode tudi omogočilo, da bodo dobivale dežele večje svote v svrhu saniranja svojih financ.

Gotovo stavi otvoritev novih denarnih virov na poštvalnost ljudskega zastopstva velike zahteve, ali vseeno pričakujem, da se boste odločno poprijeli rešitve teh predlog s popolnim umevanjem nalog moderne državne uprave, ker le, ako se finalna uprava popolnoma preuredi, zamore država na kulturnem, socialnem in gospodarskem polju izvrševati svoje dolžnosti.

V tej nadi Vam bode Moja vlada vnovič predložila problem socialnega zavarovanja. Pri tem se imajo upoštevati tudi vidiki, ki so se izcimili iz praktične izkušnje v drugih državah ter iz dosedanjih parlamentarnih obravnav.

Zraven tega obširnega reformnega dela se bode pečali tudi s posameznimi posebnimi odredbami glede spopolnitve postav, ki se tičejo blagovitosti in zaštite delavskih krogov.

Zakonodaja se bode tudi v bodoče ozirala na opravičene želje državnih uslužbencev glede zboljšanja njih položaja; svojo pozornost bode morala tudi obrniti na strožjo ureditev pravic in dolžnosti uradništva in služabnikov.

Moja vlada se bode tudi z vso silo trudila, da se zagotovi poljedelstvu, obrti, trgovini, industriji in rudarstvu vspešno tekmovanje.

Posebna skrb se bode obračala na ureditev izseljevanja, dokler ne bodo nudile delavske razmere v različnih

gospodarskih strokah vsem državljanom zagotovljeno eksistenco na domačih tleh.

S tem, da se prizna potreba po močni gospodarski politiki, dobijo prometna vprašanja tudi večjo važnost.

Tu se gre v prvi vrsti za to, da se ojači obratovanje v zadnjih letih bistveno razširjene železniške mreže, obenem pa da se zviša s smotrenimi odredbami glede uprave in obratovanja rentabiliteta železnic ter da se konečno zgrade nove železniške proge.

Ravnatoko se bode moralo z vne- mo delati na razširjenje trgovsko-političnih razmer in paroplovnega prometa, da se omogoči pridobiti širše spečavanje izdelkov domače industrije ter intenzivnejši razvoj naše vnanje trgovine, kar je za pospešitev našega splošnega gospodarskega življenja velike važnosti.

Ker iz tehničnih in finančnih vzrokov ni mogoče v postavno določenem terminu izvršiti dalekosežni program, ki se je določil s postavo o zgradbi vodnih prometnih sredstev, Vam bode Moja vlada predložila zakonski načrt, ki bode z ozirom na finančno moč države tvoril temelj za udejstvovanje poedinih gospodarsko važnih projektov. V tem okviru naj se upoštevajo tudi opravičeni interesi Moje kraljevine Galicije, koje gospodarski razvoj Mi je na srcu.

Ljudska šola, ki izvršuje svojo vzgojevalno glavno nalogo na versko-nravni podlagi, bode mladino v večjem obsegu pripravila za gospodarsko tekmovanje v poznejšem življenju.

Tudi nove raziskovalne in učne metode zahtevajo, da se v visokih šolah in pri učnem osebju izvrše potrebne izpremembe.

Državni zbor bode v kratkem dobil zakonsko predlogo, ki se tiče ustanovitve samostojne pravne in državnoznanstvene fakultete z italijanskim učnim jezikom.

Na polju justične zakonodaje se bodo rešile važne naloge; posebno se bode temeljito in obširno na novo ustvarilo materielno kazensko pravo, deloma

tudi se bode spremenilo kazensko pravo, mladinsko varstvo se bode uredilo, državljansko pravo se bode deloma preuredilo in sodišča se bodo razbremenila.

Ogromno delo državnega zbora, ki čaka rešitve, se bo dalo le tedaj izvršiti, če se bo čas dobro porabil in se bode smotreno poslovalo. Zato bode našli med predlogami Moje vlade tudi načrt za spremembo poslovnega reda, s katerim se hoče doseči hitro delovanje državnega zbora.

Slavna gospoda!

Zagotovljena smotrna delovna tehnika ni edini in najvažnejši predpogoj za plodonosno delovanje ljudskega zastopstva. Velikim Vam postavljenim nalogam bode le tedaj kos, ako ne izpustite iz vidika potreb celote. Državni zbor naj si predoči, da se odrekanje tudi opravičenih interesov da odstraniti ali vsaj ublažiti s sporazumom, da je tako odrekanje zapreka plodonosnemu blagru služnemu delovanju in da bi dovedlo do resnega, od Mojih narodov občutene prestanka v osnovi naših ustanov.

Splošno je spoznanje, da potrebuje razmerje med obema v Mojem kraljestvu Češkem stanujočima narodoma stalne uredbe na podlagi objestranskega sporazumljenja.

Ako se hoče, da se popolnoma razvijejo gospodarske, socialne in kulturne moči, čez katere razpolaga Moje kraljestvo Češko v tako obilni meri, potem morajo vsa nasprotstva stopiti v ozadje, ki škodujejo prebivalstvu, ki ovirajo postavno delovanje deželnega zbora, ki spravijo v nevarnost redno izvrševanje deželne uprave in ki škodljivo vplivajo na ustavno življenje cele države. Z gotovostjo pričakujem, da se bode posrečilo združenemu trudu, ustvariti temelj za sporazumljenje med obema narodoma.

Slavna gospoda!

Upam, da nam bode ohranjen blagoslov miru s prisrčnim razmerjem do naših zaveznikov, ki traja v isti prisrčnosti dalje, in s prijateljskimi odno-

Razstava

ročnih del in risanj učenk zavodov društva „Šolski Dom“.

(Konec.)

Po veliki mizi na sredi in na mizah ob vseh 4 stenah postavljenih, so bila razstavljena ročna dela obeh pripravljavnic. Kakor pri risanju smo tudi tu opazili, da so učenke od lanskega leta sem le še napredovale. Tu smo videli izdelke iz vseh vrst ročnih del. — Miznih prog in prtov v umetnem vezenju „Hardanger“ delu, belem luknjičastem vezenju, pa tudi nekoliko v križevatem ubodu, je bilo kar na izbero. Tudi prekrasne blazine, razni izdelki na mrežico in prtiči s tenerifami so se tu odlikovali. Poleg tega pa je ležalo po mizah mnogo belega perila z umetnim vezenjem ali pa v gube sešitega ter nabroj vajenic, na katerih so se učenke vadile v všivanju krp v belo in pisano blago. Bile so tako dobro izdelane, da se je zaplat le težko spoznala.

Preidimo sedaj v drugo nadstropje. V risalnici so bile vse 4 stene preobložene z rizbami ženske obrtne šole, na veliki mizi sredi sobe pa obrtni spiski in

spisi knjigovodstva. Ti izdelki so ležali na veliki mizi sredi dvorane in so vzbujali pri obiskovalcih razstave veliko zanimanje. Bili so razstavljeni zvezki obrtnega spisja, v katerih si mogel čitati spremne in nasprotne liste, dolžna pisma in poroštvne liste, umrtvilne in hranilne liste ter pobotnice in bone, spričevala in pogodbe. Na mizi si videl tudi raznovrstne prošnje, čeke, pošne spremnice in pošne nakaznice, vozne liste, brzojavke itd. ter vse glavne in najnavadnejše nebstvene knjige enostavnega knjigovodstva, katere bi utegnili rabiti obrtnica. Takih pismenih izdelkov do letos še ni bilo razstavljenih. Toda prav je, da se pokaže, koliko so zmožne učenke v tem oziru. Za svoje čedno izvršene spise so žele od občinstva obilne pohvale.

Na razstavljenih rizbah se je videlo, kako nastanejo okraski za razna ženska dela na podlagi priprostih geometričnih oblik, listov, cvetja, pečeljnov, živalic itd. Tu si videl geometrijske motive, enostavne in kombinirane, linearne in ploskovne ornamente ter razne liste in vejice in njih uporabo v ornamente, bordure itd. Na drugi steni zopet si videl uzorce vajenic, katere si je morala

učenka sama sestaviti in narisati, predno je te izvršila na perilu ali obliki, kakor okraske bluz in kril. Dalje ves načrt obšitja kimono-bluze, razne rizbe za luknjičavo vezenje platnene obleke ter one za obšitje z vrvico in aplikacijo ob krilu in životu obleke, ki je bila izpostavljena v sobi za šivanje oblek.

V Šolski sobi prvega razreda ženske obrtne šole, kjer se uče obrtnice umetnega vezenja in belošivanja, je bilo razpostavljenih mnogo izdelkov iz krojenja in šivanja priprostega, pa tudi finjšega perila. Videli smo n. pr. 2 celi spodnji obleki, jako okusno izdelani z lepimi vložki. Omeniti moramo še belo in barvano vezenje in slikanje na svilo ter razne aplikacije in tenerife. Vse to se je uporabilo pri raznih prtih, stenskih preprogah, predpečnikih in pri delih, namenjenih za izgotovitev španskih sten. Na razstavljenih učnih načrtih, kot predvajenico k šivanju, se je videlo kako se stopa pri šivanju na tej šoli. Na stotine je bilo starih nočgavic, ki so bile čedno popravljene, sešite, spodplatene in vpletene. — Tako je tudi bilo priprostih starih moških in ženskih srajc in drugega perila, vse čedno zakrpanih, staro in novo v celoto

sešito. Na mizi bile so knjižice, v katere so učenke v zmanjševalni meri narisale poedine dele srajc, rjuh, prtičev itd. In zraven so bile delavske knjižnice učenk, v katerih je bilo vsako od dotične učenke v tem letu izdelano delo vpisano, z navedbo množine in cene blaga, uporabo sukanca in druge tvarine in pa cena za delo.

Sledite nam v zadnjo dvorano, v šolsko sobo drugega razreda, kjer se učenke uče krojnega risanja in šivanja oblek. Tu je bilo približno 25 oblek na kalupih in mnogo razgrnjenih po mizah. Obleke so bile raznega kroja in razne velikosti. Tu si videl priproste poletne obleke, obleke v kimono fasoni, težje jesenske in take, sestoeče iz krila in vrhnje jopice. Večina oblek je bila izdelana po izvorni rizbi, razstavljeni v risalnici. Med drugim smo tu opazili tudi lepo obleko z aplikacijo, bogato obšito z vrvico; belo platneno obleko z luknjičastim vezenjem na stroj, katere načrt smo imeli priliko ogledati si v risalni sobi. Tudi plesna obleka iz tula je bila tu, okrašena s svileno aplikacijo in vezenjem na stroj, podlagana s svilo in obšita s perlami; dalje lepa črna svilena obleka, prevlečena s svi-

šaji, ki se gojijo med monarhijo in vsemi državami.

Slavna gospoda obeh zbornic državnega zbora!

Ljubezen in zvestoba Mojih narodov, katerim je vse Moje hrepenenje posvečeno, me je v dolgi vladarski dobi, ki mi je bila od Boga odmerjena, neprenehoma spremljala in mi je bila v tolažilo in oporo v težkih trenutkih.

Ginjenim srcem se za to zahvaljujem Vsemogočemu, čigar blagoslov naj spremlja Vaše delo!

Nemci in mi.

Že več let opazujemo razne neopravičene napade od nemške strani na slovensko šolstvo, na slovensko mladino, na našo inteligenco in sploh na vse, kar je slovenskega. Človek prenaša stvar dokler more, a enkrat je mera tudi polna. Res ne vemo, zakaj bi mi bili tako obzirni proti našim oholim sosedom, ki proti nam ne poznajo niti najnavadnejših kulturnih oblik. Godi se jim kot bi bili v nebesih. Doma na nemških tleh imajo seveda vse, kar hočejo. Razun tega se šopirijo po vsem Slovenskem, tako da niti domačin ne more priti do kruha. Povsod so, povsod hočejo gospodariti, a pravijo ravno nasprotno. Oni so bajé zatirani, oni trpijo, oni tlačanijo nam in mi jim požiramo najlepša mesta, najlepše službe, najboljše pozicije. Človek, ki čita nemški časopis in ne pozna pravih razmer pri nas, bi res mislil, da bomo mi v par letih požrli vso to nemško družbo tja gori do Berlina ali še dalje. Res, pisati je lahko take klobasarije in tudi učence dobi ta čudovita teorija, kajti še vedno so ljudje, ki mislijo, da smo mi tisti, ki zatiramo Nemce. Da je to le prazna beseda, o tem je prepričan vsak razsodni človek, ki le količkaj pozna zgodovinske in narodne razmere, v katerih živimo.

Ena največjih napak našega naroda je v nemških očeh ta, da študiramo. Tega bi ne smeli, to bi morali pustiti tem gospodom, ki spadajo v „Denkervolk“. Mi naj bi bili večni hlapci, večni tlačani, ki niso za drugo kot za hlapčevska dela. To je njih mnenje, tako naj bi bilo. Mi, čili, mladi, živi naj bi ne smeli študirati, mi naj bi ne smeli v višje šole, ampak naj bi bili navadni pastirji. Da, ampak tako pač ne gre. Vsak narod ima pravico se izobraziti, se izobraziti tudi v svojem materinskem jeziku in tega mu pač ne bo nikdo odrekal. Nemci pravijo, da stojijo na vrhuncu svoje kulture, svoje izobrazbe, a da bi bili pravični proti drugim narodom, tega seveda ni in ni. Sicer bi o tem ne govorili, a ker se razne

krivice ponavljajo dan na dan, je pač naša sveta dolžnost, da enkrat te stvari pribijemo in opozorimo naše čitatelje na stvari, ki kričijo že proti nebu.

Očita se nam vedno od nasprotne strani, kakor že rečeno, da imamo mi preveč inteligence, preveč študiranih ljudi, ki ne morejo vsi dobiti kruha v naši deželi, na Slovenskem. Mi bi le vprašali naše ljudi, ali so bili po vsih uradih postreženi v domačem jeziku, ali so govorili uradniki, s katerimi so imeli opravka tako, da so jih razumeli. Žalibog, bo reklo sto in sto naših čiteljev, da se to ni zgodilo. Koliko imamo uradnikov pri železnici, koliko pri pošti, koliko pri glavarstvih in pri nameštništvu, ki našega jezika ne razumejo, ki ne poznajo naših navad in našega naroda. Naših uradnikov, naših študiranih ljudi je še dosti premalo, to je čista in neizpodbitna resnica. Nemci pa imajo, česar oni nočejo priznati, dosti in dosti preveč inteligence in ne vedo več, kam ž njo. Doma imajo že vse natlačeno, povsod je preveč uradnikov, in zato jih seveda tlačijo nam doli na jug, češ tu so še prostori, tu bomo pri polnih koritih. Z njih stališča je seveda to razumljivo, kajti jesti pač mora vsak, a da so tako nesramni, to je pa že skrajno, kar si človek more misliti. Oni nam to očitajo, kar imajo sami na glavi. To je sova senica glavana pravi, kaj ne?

Take in enake stvari se ponavljajo leto za letom in vedno v hujši obliki. Zadnji čas je, da enkrat te gospode iz tevtoburškega gozda prav pošteno zavrnemo, kajti drugače postanejo res že preveč ošabni. Oni naj svoje ljudi preskrbijo doma in naš narod bo tudi preskrbel svoje. Naši ljudje še niso hodili po nemških krajih prosit za službo in mesta, a če Nemci ne potisnejo vsako leto par svojih ljudi sem doli na jug, pa že mislijo, da jih mora vrag pobrati. Kričijo in se davijo, kaka krivica se jim godi v Avstriji, kjer so „potiskani“ vedno na stran — recte naprej. Letos n. pr. so zopet kar brez razpisa vtaknili jednega nemškega profesorja na tukajšno c. kr. gimnazijo, drugo leto pošljejo zopet kakega in tako gre naprej. Imamo tu kvalificiranega domačina za isto stroko, a tisti seveda lahko čaka; kaj je treba Slovencu službe, prvi je Nemeč. In tako se dokaže, kar je bilo treba dokazati, da nas je preveč, da ne vemo, kam bi šli s trebuhom za kruhom. Naj bi taki in enaki gospodje ostali lepo gori v svoji domovini in stvar bi bila rešena. Slab ptič, pravijo, ki ne more svojega perja nositi — slaba dežela, ki ne more rediti svojih sinov. Kaj je treba kričati in se repenčiti, ko pa vse nič ni. Faktum je, da je pri Nemcih izobražencev brez kruha dosti preveč, pri nas pa še premalo. Za to silijo

oi v naše kraje in zahtevajo službe, kakor bi jim bile kar od nekaj pripisane. Pošten človek ne bo delal tako. Stvar je pač jasna dovolj in kar pišejo nemški listi o našem učenem proletarijatu, to so le prazne marnje. Toliko bolj se mora človek čuditi nemški predrznosti v graški „Tagespost“ z dne 15. julija 1911. Ta list prinaša članek „Ein Wort an den Minister“. V tem članku opozarja ta judovsko liberalni list ministra za uk in bogočastje, grofa Stürgkh-a, na veliko nevarnost, ki preti nemštvu iz slovenskih srednjih šol. Strašno se dopisnik jezi, češ, da imajo tudi Slovenci svojega zastopnika v ministerstvu in ti „ubogi“ Nemci so povsod prikrajšani, kako, to vemo mi in smo en tak slučaj že preje omenili. Lahko bi jih navedli na sto in sto, kajti krivic na naših plečih se je izvršilo že nešteto. Celo šolnina trapi tega nesrečnega člankarja in trdi tako gorostasnost, da je bilo na slovenskih šolah od sto učencev oproščenih sto — to se pravi vsi — Nemečev pa le 48. Ali ni to res žalostno? Pri rokah imamo poročilo c. kr. goriške gimnazije, kjer čitamo, da je bilo plačane šolnine v I. tečaju 5235 in v II. 7440 kron tedaj skupaj 12.675 kron, kar pač ni majhna svota. In med učenci je bilo 342 Slovencev in le 49 Nemečev. Toraj se čitatelj lahko že tu prepriča, kako „o b je k t i v n o“ sodijo ti graški gospodje. Žalibog, da ni res tako kot pravi „Tagespost“, da bi bili namreč Slovenci vsi oproščeni.

Sicer smo prepričani, da bo tudi ta naš glas precej brezvspešen, ker pri vsej stvari deluje nemški sistem, a opozarjamo o tem vsaj naše poslance, naše ljudstvo na take krivice, ki kričijo res že proti nebu. Mi pa pogumno naprej, nobena reč nas ne straši in tudi zmaga mora biti enkrat naša in naša beseda mora priti do zaslužene veljave.

Polom goriške „Banke Popolare“ pred porotniki.

V torek se je nadaljevalo zasliševanje Confortija.

Conforti je izjavil, da je znašalo I. 1908 imetje njegove tvrdke 550—600.000 kron in da podjetje takrat ni bilo pasivno. Colle da je vstopil v podjetje kot tih član s 15.000 K. Tega zneska pa Colle ni nikdar plačal.

Ko je „Banka“ konfiscirala imetje tvrdke, je figuriral on (Conforti) kot njen uslužbenec v podjetju; dobival je za to 25 K na dan.

Dne 11. avgusta je Conforti pisal iz zopora neko pismo preiskovalnemu sodniku, v katerem se obtožuje ter prosi, naj se postopanje proti njemu čim prej dovrši. Spominjal se je v pismu tudi svoje žene in svojih otrok. Pismo je bilo polno samoobtožbe in konča s trikratnim „Odpuščenje!“

Nadalje je Conforti izjavil, da ni Colle imel od razmerja med tvrdko in „Banko“ nobenega dobička.

Pri sestavi bilance njegovega podjetja ni bil Conforti navzoč. Dr. Luzzatto ni imel s celo zadevo ničesar opraviti.

„Banka“, pravi Conforti, je kriva na mojem polomu, ker mi je odpovedala obljubljeni kredit. Obljubil se mi je kredit za 5 let, a že po preteku enega leta ni izpolnjevala „Banka“ svoje obljube.

Zagovornik Puecher je na to izjavil, da bi moral biti pod obtožbo tudi družabnik Bratti, ker je tudi on podpisaval s Confortijem vred menjice za podjetje.

Potem se je konstatiralo, da se izpovedbe zakonskih Conforti nasprotujejo ter niso iste kot sta jih storila pred preiskovalnim sodnikom.

V sredo se je pričelo izpraševanje prič.

Prva priča je bil Ernest Vernig, ki je bil član načelstva „Banke“.

Vernig izjavlja, da je izvedel v ja-

v „Banki“ igralo. Iz korespondence, katero je on tudi podpisaval, ni bilo ničesar posneti, da bi se igralo. Pa je tudi mogoče, da je kako tozadevno pismo podpisal; kajti korespondenca je bila jako obširna in če bi jo bil hotel vso prečitati, bi bil rabil tudi pol dneva. Imel je popolno zaupanje v Colleta in zato je podpisaval, brez da bi čital kaj. Vernig je tudi podpisal za en del onih 500.000 kron, s katerimi se je hotelo rešiti „Banko“. Na njega odpade znesek 50.000 kron. On se ne čuti oškodovanega.

Grof Mistruzzi, druga priča, bil je tudi član načelstva „Banke“. Rekel je da je I. 1908 podpisal nek papir, iz katerega je bilo posneti, da se gre za igro. Colle mu je na tozadevno vprašanje odgovoril, da igra „Banka“ za tretje osebe. V neki seji je rekel Lenassi, da se sme dovoliti Confortiju znesek 200.000 kron. Colle pa da je dal 260.000 K, zaradičesar da je bil tudi odpuščen iz službe. Tudi on je podpisal za onih 500.000 K v rešitev „Banke“. Nekega dne je izrazil Mistruzzi nasproti Luzzattu svojo bojazen, ker je izvedel o velikih izgubah pri igri. Luzzatto mu je odgovoril, da se več boji za denar, ki ga je dobil Conforti.

Služabnik „Banke“ Henrik Pausig je kot priča izjavil, da je vsa pisma in brzojave, ki jih je prinašal od pošte, dajal Colletu. Nosil mu jih je tudi domov. Ko je bil Colle odpuščen, sta odpirala pisma Piani in Nodus. Korespondenco je podpisal vedno oni član načelstva, ki je bil vsaki krat za to določen. Nekateri člani so čitali, drugi pa ne, kaj so podpisali.

Uradnik „Banke“ Vivant Louvier je izjavil, da je imel Conforti pri „Banki“ okolu 1 milijon dolga. Luzzatto je preskrboval „Banki“ klijente. O igrah ve le toliko, da se je igralo na ime tretjih oseb. Čudno se mu je zdelo, da je Colle jemal večkrat eden ali dva pečata od „Banke“.

Bivši član „Banke“ Anton Chiurlo je izjavil, da mu je v juliju I. 1908 povedala neka oseba, da ima „Banka“ 500—600.000 K izgube in da se je igralo. Podal se je h Colletu, ki mu je stvar v tem smislu pojasnil, da je igral le Luzzatto in da so dolgovi Confortija kriti. Lenassi mu je rekel, da se ne boji za obstoj „Banke“. To ga je pomirilo. Ko je bil nekaj časa bolan, se je v neki seji sklenilo najeti 200.000 K. Orzan je prišel k njemu ter ga pregovoril, naj da tudi on svoj podpis za ta znesek. Podpisal je, a ni vedel, da se gre za 500.000 K; kajti bil je v postelji in v boleznih se ni mogel natančneje informirati o stvari. Konečno je prišlo do likvidacije. Ko bi bil vedel, v kakem položaju se nahaja „Banka“, ne bi bil podpisal za del onih 500.000 K.

Drž. pravdnik je nato zahteval, da se s pravnimi sredstvi prisili pričo, da izpove ime one osebe, ki je pričel pravila o izgubah. Priča je na to izjavila, da se lahko postopa proti njemu kakor se hoče — on da ne bo izdal osebe, kateri je prisegel molčati pri glavi svojega sina. Na tozadevno vprašanje državnega pravdnika je izjavil, da smatra Colleta edino krivega na polomu „Banke“. Nekoč je slišal praviti v „Banki“, da sta Lenassi in Orzan dvignila iz blagajne menjice, da se rešita garancije za tvrdko Perusini v Kormiriu. Podpisaval je tudi on korespondenco „Banke“, ko je bil on za to na vrsti. A ni mogel vsega prečitati, ker je bilo vse polno pisem.

Zagovornik Pangrazi je nato zopet zahteval, naj priča izpove ime one osebe, ki ga je informirala o „Bančnih“ izgubah. Priča je nato slovesno izjavila, da bi bilo to nečastno za njega — naj se stori z njim, kar se hoče, on neče onesnažiti s tem, da prelomi storjeno prisego, svojega imena.

V četrtek je bila zaslišana priča Faganelj iz Mirnega. Faganelj je izpovedal slovensko, da je imel delnico „Banke“, ki jo je prodal Luzzattu za 200 K. Dobil je še 12 K kot obresti.

lenim čipkastim blagom in okrašena s posamentnimi svilenimi bortami. Vrh tega smo videli tu še I domačo obleko, I ogrinjalko (pelerino), 5 otročjih oblek, več bluz, 2 vrhni krili, več spodnjih, I spodnjo obleko reform in še marsikaj drugega. Po mizah in ob stenah pa so bili razstavljeni kroji ter izglednice za drugi razred in one za atelier, izvršene po novem, od ministerstva izdanim učnem načrtu. Na izglednicah drugega razreda smo videli razne šive, katere so učenke pozneje uporabljale pri šivanju priprostejših oblek ter različne ubode za okraševanje oblek.

Izglednice izvršene od učenk atelier, so bile že mnogo težje. Tu si videl umetno všite krpe v sukno in druge finejše tvarine, razne okraske za finejše obleke (s perlami in svilenimi obšivi), 5 ali 7 različnih žepov ter različne fasona za jopice.

Iz teh, kakor tudi iz razstavljenih oblek in drugih predmetov v sobi za belo šivanje in umetno vezenje, se je razvidelo, kako temeljito se poučujejo učenke v tej stroki in kako marjive in ročne so pri izdelovanju raznih predmetov. Posebno pri šivanju oblek so

črta, vsi razstavljeni predmeti izgotovljeni od I. junija dalje.

Tudi letos se je napravila lepa zastava št. Ferjan, ki pa ni bila razstavljena, kakor tudi sešilo mnogo perila.

Med letom so skrojile in sešile učenke: Mnogo perila, popravile veliko nogavic in zakrpale starega perila. Na novo pa prikrojile in sešivale za se ali za svoje: 89 oblek, 2 domači obleki, 20 posameznih vrhnih kril, 7 predpasnikov, 11 jopičev, 113 bluz, 15 otroških oblek, 9 ogrinjal (pelerin) in 6 spodnih kril. V šoli se je tudi izdelalo 50 naročenih oblek, več bluz itd.

Tudi v sobi II. razreda ženske obrtne šole so bile razstavljene risarske knjižice, v katerih so bile razne obleke in podini deli oblek v zmanjšani meri narisane. Tako tudi delavske knjižice, v katerih so bila od dotične učenke prikrojena in zgotovljena dela navedene z dotičnim računom.

Zadovoljni smo zapustili lepe sobe „Novega Doma“, v katerih so izdelki naših pridnih deklic pričali o lepem vsehpu in vrlim napredku zavodov „Šolskega Doma“. Iskrena hvala požrtovalnemu vodstvu in vrlemu učiteljstvu

Luzzatto mu je izplačal ta zneska v denarju in sicer v lastni pisarni.

Bivši član načelstva „Banke“ Josip Venuti je skoraj enako izpovedal kot drugi člani načelstva, ki so bili zaslišani kot prič. Med zasliševanjem te priče je izjavil obloženec Luzzatto, da smatra krivim na polomu „Banke“ vit. Marina, ki je bil ravnatelj „Banke“ potem, ko ni bilo Colleta več. Venuti je tudi garantiral za premeditirano asanacijsko svoto 500.000 K, česar bi pa ne bil storil, ako bi bil vedel, kako stojijo stvari.

Priča Ruggero Kürner je bil nekaj let član nadzorstva. Izvrševal je svoje posle vestno. Če bi se bili ti posli po njegovem izstopu iz nadzorstva izvrševali tako, kot jih je on izvrševal, bi se ne bilo moglo igrati.

Alfred Bozzini je kot priča izjavil, da je bil član načelstva do likvidacije „Banke“. On je tudi podpisal za večkrat omenjeni znesek 500.000 K, česar tudi on ne bi bil storil, če bi vedel, kako stojijo stvari. (Dalje prihodnjič.)

Dopisi.

Kormin, 15. julija 1911. Po upokojenju sodn. svetnika Zottig-a je mesto sodn. voditelja izpraznjeno. Kdo pride na to mesto, ne vemo. To pa smemo zahtevati, da bo voditelj nepristranska oseba tudi v narodnem obziru, česar do danes ni bilo mogoče trditi. Ultra Italijani se potezajo za nekega slov. renegata — poturico. To ne sme biti na državni meji. Zahtevamo od prihodnjega sodnika, da pridejo do veljave opravičene zahteve slovenskih Bricev, kar se uradovanja zadeva. Sedaj dobivajo skoraj izključno od davkarije, zemljeknjiznega, pristojbinskega urada in sodnije laška vabila, pozive itd. To ima prenehati; vsaj sodnija naj spoštuje § 19 in njej podrejeni uradi. — Zakaj bi ne prišel Slovenec zmožen italijanščine v Kormin? Kaj je „la italianità in pericolo?“ Kaj je služba tukaj domena Italijanov? Sicer pa naj pazijo tisti, ki imajo dolžnost.

Od laške meje. — Črešnje so za letos ven. Kako so korminski mešetarji nemške kupce šuntali, naj ne plačujejo tako visokih cen „šklavom“, vemo! Sicer se pa o tem še svoječasno bolj odkrito pomenimo. G. korminskemu baronu in županu Locatelliju pa naročamo, naj pazi, da ne bodo „i cari concittadini“ diskreditirali trga in sicer ne v škodo našim Bricem, katerim pa privoščimo iz srca vse dobro in priporočamo, naj se vzdržujejo ostudnih laških prekljinjevanj in besedij! Brici! Pokažite se zavedne in izobražene Slovence, ne pa za laške figure p...e!

Št. Viška gora. Dne 18. jul. ob 1. uri pop. udarila je strela v hlev tuk. posestnika Matevža Pirih, po domače pri Kaperarju. Strela je ubila troje goved; ogenj je upepelil celo poslopje. K sreči se ogenj ni razširil. Človeških žrtev ni. Ogenj je povzročil 5.000 kron škode, ki je pokrita le s 1000 kronami zavarovalnine.

Komen. — Voditelj komenske davkarije Andrej Jug je bil že meseca marca premeščen iz Komna v Podgrad. Branil pa se je iti v Podgrad z vsemi štirimi in v resnici se mu je posrečilo, da so ga pustili v Komnu. Kaj ga je toliko vezalo na Komen, je bilo vsem uganka. Te dni še-le se je stvar pojasnila. Dne 16., 17. in 18. t. m. se je vršila pri davkariji stroga revizija in vspeh te revizije je bil ta, da je bil Jug aretiran ter odveden v Trst.

Kolikor se je moglo zvedeti do sedaj, zmanjkale so baje 4 obligacije po 2000 K ena iz sodnih depozitov. Ako smo prav podučeni, je po nalogu komenske sodnije oziroma davkarije nabavila goriška davkarija omenjene štiri obligacije z depozitnim denarom ter jih poslala komenski davkariji, da jih tam hrani v svojih sodnih depozitih. Na počti se bile omenjene obligacije dvig-

njene, a v depozitnih zapiskih in dnevnih komenske davkarije jih ni bilo in jih ni najti.

Omenjeno bodi, da je bil Jug voljen s sodnikom Dominkom vred kot kandidat komenskih liberalcev v I. voji. razredu v komensko starešinstvo, iz katerega je sicer pred nekaj časom izstopil.

Politični pregled.

Poslanska zbornica.

Včeraj se je v poslanski zbornici vršila volitev predsednika in podpredsednika. Za predsednika je bil izvoljen član nemškonacionalne Zveze dr. Sylvester, ki je dobil 387 glasov od 429 oddanih. V svojem nagovoru je poudarjal, da bo strogo objektivni in je prosil podpore vseh strank. — Nato so bili izvoljeni za podpredsednike: Pernstorfer, socialni demokrat! Pogačnik, Jugoslovan; Conci, Italijan; German, Poljak; Zdarsky, Čeh; Juckel, krščanski socialc; Romančuk, Rusin.

Po izvolitvi predsedništva je hotel predsednik sejo zaključiti, nakar se je oglasil socialist Seitz, ki je zahteval, naj bi se postavil za torkovo sejo na dnevni red kot prva točka Reumann-ov predlog glede uvoza mesa v našo državo in naj se za njegov predlog glasuje po imenu.

Razni nemški nacionalci so se temu odločno upirali in nastalo je med njimi in med socialisti hudo prerekanje, posebno ko so Nemci očitali socialistom, da ne pomenja ta predlog nič drugega nego metanje peska v oči nerazsodne mase.

Pri glašovanju, ki pa se ni vršilo po imenu, ker je Seitz od te zahteve odjenzal, je ostal ta predlog v manjšini. Prihodnja seja v torek.

Jugoslovanska državnozbornska delegacija.

Kakor smo poročali že v zadnji številki našega lista, se je ustanovila v soboto „Hrvatsko-slovenska zajednica“, ki šteje 24 članov. V tej zvezi so vsi poslanci S. L. S. in 4 pravaši iz Dalmacije, namreč dr. Dulibić, Perić, Prodan in dr. Sesardić.

Poslanci dr. Rybař, dr. Laginja, dr. Gregorin, Spinčić in Mandić so ustanovili svoj takozvani „Narodni klub“. Oba ta dva kluba, namreč „Hrvatsko-slovenska zajednica“ in „Narodni klub“, sta se združila v posebno zvezo, ki se imenuje „Slovensko-hrvatski klub“ in ki šteje torej 29 članov.

Pogoji, pod katerimi so primorski poslanci stopili v zvezo s „Hrvatsko-slovensko zajednico“, se glase:

Dr. Gregorin, dr. Laginja, prof. Mandić, dr. Rybař in profesor Spinčić stopajo kakor „Narodni klub“ v zvezo s „Hrvatsko-slovensko zajednico“, s katero tvorijo napram vladi in drugim parlamentarnim skupinam eno edinstveno parlamentarno in taktično enoto pod imenom „Hrvatsko-slovenski klub“, smatrajoč kakor dogovorjeno, da se jeden podpredsednikov „Hrvatsko-slovenskega kluba“ voli iz članov „Narodnega kluba“, ter da si pridržujejo avtonomno postopanje v vprašanjih, ki se tičejo izključno njihovih volilnih okrajev. — V vseh vprašanjih, ki spadajo v delokrog „Hrvatsko-slovenskega kluba“, odločuje, kar je sicer samo po sebi umevno, majoritetni princip.

V torek se je „Slovensko-hrvatski klub“ konstituiral in si izvolil soglasno za predsednika dr. Šusteršiča, za podpredsednika pa dr. Dulibića, dr. Korošca in prof. Spinčić-a. Zapisnikarji so: dr. Gregorin, dr. Jankovič in dr. Sesardić.

„Slovenec“ piše o tej priliki:

„Upamo, da bode novi Slovensko-hrvatski klub v vseh načelno važnih vprašanjih deloval in glasoval soglasno v skupen blagor jugoslovanskega prebivalstva. Slovensko-hrvatska vzajemnost se zrcali v novem klubu in ta vzajemnost naj prešinja in vedno tes-

katere je itak družila stoletna zgodovina skupnega trpljenja in boja za obstanek. Jugoslovanska ideja v okviru habsburške monarhije naj živi, raste ter obrodi zaželjeni sad!“

S tem se tudi mi popolnoma strinjamo.

Interpelacija o albanskih zadevah.

V včerajšnji seji posl. zbornice je stavil dr. Krek s tovariši interpelacijo na ministrskega predsednika z vprašanjem, če misli vporabiti svoj vpliv, da avstro-ogrška država izpolni svoje dolžnosti glede albanskih nemirov.

Bančna predloga.

V vladnih in parlamentarnih krogih se z vsilo dela na to, da se bančna predloga še v poletni seziji reši.

Domače in razne vesti.

Za pogorelec v Logu pod Mangartom. Naša poslanca Fon in dr. Gregorčič sta vložila v državnem zboru nujni predlog za državno podporo za pogorelce v Logu pod Mangartom.

Njegova Prevzvišenost naš knez nadškof se je v sredo ob 6. uri zvečer povrnil s Tolminskega in Cerkljanskega, kjer je podeljeval sv. birmo.

Novi župnik pri sv. Ivanu pri Trstu. — Za župnika pri sv. Ivanu je tržaški mestni svet prezentiral edinega kompetenta dosedanega upravitelja č. g. Franca Sila.

Dijaki na „Kat. shodu jugoslovanske mladine“. — Pozivljamo tem potem vse naše dijake brez razlike študij, ki se nameravajo udeležiti „Kat. shoda jugoslovanske mladine“ in reflektirajo na to, da jim preskrbi pripravljalni odbor prenočišča in obede, da se mu zglase najkasneje do 31. julija t. l. Zadostuje dopisnica. Naslov: Pripravljalni odbor za „Kat. shod jugoslovanske mladine“, Ljubljana Katoliška tiskarna, III. nadstropje. Pripravljalni odbor jim pošlje potem posebne zglasovalne pole. Dijaki naj se torej ne zglasujejo potom župnijskih zaupnikov, ampak samostojno. Župnijske zglasovalne pole so odmerjene samo za zadnja dva dneva, dijaštvo mora biti pa v Ljubljani že v četrtek 24. avgusta. Dijake pevcc prosimo, da se zglase takoj po dopisnicah „Slov. glasbenemu društvu „Ljubljana“ (Ljubljana, Frančiškanska ulica) z navedbo svojega glasu. Društvo jim pošlje note za sv. mašo in druge skladbe. — Dijaški odsek pripravljalnega odbora.

Premeščenje. Ravnatelj tuk. gozdarskega urada dvorni svetnik Karol Schrutek je premeščen v Solnograd. Na njegovo mesto pride dr. Julij Trubing.

Za definitivnega nadzornika o. kr. stražarjev v Gorici je imenovan go sp. J. a n e ž.

Kdor išče, najde. — Konstatirali smo v svojem listu, da so bile nekatere osebe, ki so pomagale pri „Ciril-Methodovi“ veselici pri „Jelenu“ v Gorici v „Soči“ za to delo pohvaljene, a da so nekatere teh potem posetile slavnost „Pri pošti“. To resnično dejstvo je spekle predsednika „Ciril-Methodove“ podružnice dr. Dereanija, da je prišel v naše uredništvo in se tam jako nespodobno vedel. Zahteval je, da se poročilo v „Gorici“ popravi, da on in še nekateri drugi, ki so bili v „Soči“ št. 70 imenovani, niso bili pri nemški slavnosti. Dr. Dereaniju se je reklo, da kar se njegove osebe tiče, se nima kaj popraviti, ker ni bil imenovan v „Gorici“ ne on, ne noben tistih, ki so bili v 70, št. „Soče“ pohvaljeni. Dr. Dereani pa je silil in silil, da se mora popraviti poročilo v „Gorici“, sicer bo tožil. V uredništvu se mu je reklo: „Mi ne popravimo nič, ker nimamo kaj popraviti. Če pa hočete tožiti, svobodno Vam.“ To ga je razkačilo, da je začel besneti. Članu našega uredništva je zabrusil v obraz neotesano in grdo žaljivko, kar je člana našega uredništva napotilo, da je stopil v prostore, kjer so črkostavci, in vprašal črkostavca, ali se ali liži č-

ljivko, zaradi katere bi ga uredništvo tiralo pred sodnike. K Dereanovi sreči stavci niso slišali njegovega psovanja. Ker je Dereani le še kričal, ga je član našega uredništva postavil na dvorišče tiskarne, kjer se je olikani Dereani še nadalje penil jeze.

Toliko se nam je zdelo vredno odgovoriti na „Poslano“ Ciril-Methodove podružnice v predzadnji „Soči“.

Cirilmetodarsko narodnjaštvo. — Dr. Dereani hoče, da bi se mi bavili z njegovo za nas popolnoma brezpomembno osebo. Vnovič torej, toda zadnjič mu povemo, da vzdržujemo trditev, da so šle k nemški veselici pri „Pošti“ osebe, ki so bile v „Soči“ imenoma navedene, (celo na dveh mestih, v št. 71 in 72, in celo z željo, „da bi nam bile vedno v podporo za naše narodno delo tako sveže in nežne moči“), ker so pripomogle k uspehu cirilmetodove veselice pri „Jelenu“. Za razsodne ljudi so imena na razpolago v našem uredništvu. Smešno je lovljenje z besedami in manjše važnosti je, ali je bila pri „Pošti“ švedmarkina, šulferajnska, ali gesangsferajnova veselica. Previdno drznm gospodom iz odbora podružnice družbe sv. C. in M. javljamo še, da jemljemo na znanje njih skrb za „katoliško moralo“ in priznati moramo, da njih „Poslana“ delajo čast vzgojiteljem mladine in učenim gospodom, ki sede v tem odboru. — S tem sklepamo.

Za Nemko je bila vpisana oseba, ki sedi v odboru neke cirilmetodove podružnice na Goriškem. To konstatiramo že v tretjič. Morda pošlje dr. Dereani kako „Poslano“ v „Sočo“ ali „Edinost“.

Za Nemca je bil vpisan pred tremi ali štirimi leti na goriški gimnaziji gimnazijec Dereani. Njegov varuh je bil zdravnik dr. Dereani, t. č. preds. moške podružnice Družbe sv. C. in Metoda v Gorici. Če bi ne bila naša vest povsem točna, jo radi popravimo. —

„Edinost“ zopet farba! Trdi, da so dobili pri zalajih državnozbornskih volitvah kandidatje „Slovenske ljudske stranke“ 78.700, kandidatje slovenskih naprednjakov pa 50.400 glasov. Res pa je, da so dobili kandidatje S. L. S. nad 95 tisoč glasov, dočim ni glasovalo za napredne kandidate niti 40 tisoč volilcev. Zanimivo bi bilo izvedeti, kako je tržaška tetka manipulirala s številkami, da je izračunila 50.400 naprednih glasov! Zdej se „Edinost“ zopet potuhne in bo molčala!

Osnovni odbor društva občinskih uslužbencev na Goriškem pozivlja gg. kolege, kateri še niso vrnili poslano jim izjave (meseca decembra 1910) v dosego državne nagrade za delo, ki ga izvršujejo občinski uslužbenci za vlado, da iste podpišejo, s kolekom ene krone kolekujejo in v najkrajšem času pošljejo na naslov g. Antona Bajta obč. tajnika v Kanalu.

Enako se pozivljajo oni gg. kolegi, ki so omenjene izjave doposlali zahtevanega koleka pa še ne, naj dološljejo kolek 1 krone.

Omenjena prošnja se odpošlje visoki c. kr. vladi dne 26. t. m. brez ozira na došle prijave, oziroma koleke.

Enaka prošnja se je poslala slavnemu deželnemu odboru v Gorici, kateri se že zanima za ugodno rešitev iste.

Strela je ubila v torek v Vipolžah mladeniča Viktorja Clede, zidarja iz Ločnika. Bil je takoj mrtev. Udarila ga je v glavo zasmodivši mu lasi. Delal je pri tvrdki bratov Mozetič in sicer pri poslopju barona Teuffenbacha v Vipolžah.

Odprti lekarni. Od 23. do 30. t. m. bode ta imeli ponočno službo lekarni: Girioncoli-Pontoni.

V vrat se je urezal z brlvno britvijo 43 letni prodajalec sladoleda Alojzij Badin danes ponoči. Storil je to v samomorilnem namenu. Nahaja se v bolnišnici.

Aretilali so te dni v Gorici nekega

ukaz dunajskega sodišča. Obdolžen je tatvine. V Gorici se je izdajal za natakarja in brivca. Danes je bil eskortiran v spremstvu dveh redarjev na Dunaj.

Umrl je danes ponoči abiturient Modrovčič. Pred par dnevi je bil operiran. —

Novi slučaj kolere v Trstu. 8 letni Viktor Mariani je zbolel nenadoma in bil vsled sumljivih znakov prepeljan v bolnico sv. Magdalene. Preiskava je dognala, da je Mariani obolel na kolero. Njegovo zdravstveno stanje se je včeraj poslabšalo.

Smrtni slučaj kolere v Trstu. Sanitetni oddelek namestništva je glede tretjega slučaja kolere v tržaškem mestu izdal sledeči komunikat: Dne 21. t. m. je bila pri 41-letnem prižigalcu Andreju Vatovcu, izoliranem v mestni infekcijski bolnišnici, potom bakteriološke preiskave konstatirana cholera asiatica. Vatovca je stanoval v Škorklji št. 409. Zdravnik, ki je bil poklican k njemu 19. t. m., ga je dal dne 20. t. m. prenesti v bolnišnico za kužne, kjer je bolnik dne 21. umrl. Vse osebe, ki so bile v dotiki z bolnikom, so bile izolirane in se je izdal najboljši dalekosežne profilaktične odredbe.

Pri aviativnem poletu dne 30. julija t. l. v Trstu bo konkuriral tudi Slovenec Alfonz Kjuder, odvetniški ravnatelj v Trstu, s svojim nanovo izumljenim aeroplanom.

Toča v Istri. — Iz poreške okolice se poroča o hudi toči, ki je ponekod pol letine pobrala. Med temi kraji so: Vižinada, Kaštelir, Vila Markovca, Villanova in Vižinjan.

Nesreča pri vojaških vajah. Na Češkem je med neko vajo dragoncev padel en konj z jahačem. Ta padec je povzročil, da jih še trideset drugih konjev in jahačev padlo. Dvajset vojakov je težko, deset pa lahko ranjenih.

Skoro cela vas Ugonic na Koroskem je v noči na četrtek pogorela. Od 130 hiš jih je čez sto pogorelo. Gasili so ognjegasci in vojaštvo. Vzroka požara in števila človeških žrtev se ne ve. Škode bo pol milijona kron.

Preveliko zavzivanje alkohola se po pravici označuje kot zelo pogosten vzrok nastalih bolezni pri prebavljanju. Paskusi na medicinski kliniki kralj. univerze v Budimpešti so podali, da so pijanci, ki so vsled dolgotrajnih želodčnih bolezni že popolnoma izgubili slast do jedi, isto zopet dosegli po vsakodnevni uporabi naravne **Franco Jožef-ove grenčice** že po presenetljivo kratkem času.

Radi odpotovanja se prodá mnogo pohištva, skoro novega, v ul. A. Manzoni št. 15, l.

Klobučar M. Horvat
v Gorici

Gosposka ulica št. 12 ima v svoji zalogi najraznovrstnejše klobuke: mehke, trde in cilindre po najnižjih cenah. V zalogi ima najboljšo kožukovino za ovrtnike in notranjo prevleko sukenj itd. — Kožuhovino kupuje po najvišjih dnevnih cenah. Priporoča se p. n. občinstvu v mestu in na deželi zlasti pa preč. duhovščini.
Postrežba strogo poštena.

Trgovskega sotrudnika
sprejme tvrdka

TEOD. HRIBAR.
Zmožen mora biti deželnih jezikov.

Vstop s 1. all najkasneje 15. septembrom.

„Kmečka Banka“ v Gorici,
na Kornu št. 12

eskomptuje menjice pod jako ugodnimi pogoji.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun, ter jih obrestuje čisto po

4³/₄ 0/0

Načelstvo obstoji iz gg.: Dr. Alojzij Franko, predsednik, Ivan Samig, veleposesnik in šupan v Biljah, podpredsednik, Fran Objubek, veleposesnik in šupan v Kojškem-Krasno, Ignacij Krizman, nadučitelj v Dornbergu, Alojzij Bandelj, veleposesnik v Podgori.

Nova trgovina z železnino

PINTER & LENARD

v Gorici v Raštelju št. 7.

Velika zaloga železa, cementa, kuhinjske posode, raznovrstnega orodja, za poljedelce, mizarje, kovače i. t. d. sesalke, klosete, peči, štedilnike in vsi v to stroko spadajoči predmeti.

Cene zmerne, postrežba solidna, prijazna in domača.

Cenj. občinstvu se toplo priporoča

Pinter & Lenard.

Podružnica „Ljubljanske kreditne banke“ v GORICI

— se bavi z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli. —
Vloge na knjižice obrestuje po 4¹/₂%, vloge v tekočem računu po dogovoru.

Delniška glavnica K 5.000.000.

Centrala v Ljubljani.

— Rezervni zaklad K 450.000. —

PODRUŽNICE: Celovec, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

Kako se obranimo želodčnih bolečin?!

Takim boleznim, na katerih trpi dandanašnje človeštvo, se pride vspešno v okom ter se jim more energično nasprotovati s tem, da se pravočasno uporablja

Dr. Engel-nov nektar.

Kajti močan želodec in dobra prebava tvorijo temelj zdravemu telesu. Kdor hoče svoje zdravje ohraniti tudi do starosti, naj uporablja po svojih izvrstnih vspehih slaviti

Dr. Engel-nov nektar.

Ta pijača, ki je izdelana iz izvrstnih zeliščnih sokov in iz vina, vpliva vsled svojega vestnega izdelovanja jako dobrodelno na prebavo liki želodčni liker, oziroma želodčno vino ter nima nikakih škodljivih posledic.

Tako zdravi kakor bolni lahko uživajo ta nektar, brez da bi škodovali svojemu zdravju. Nektar vpliva pri pametni uporabi pospešujoče na prebavo in vzbudljivo na tvoritev sokov.

Zato se priporoča vžitek

Dr. Engel-novega nektarja

vsem, ki si bočejo ohraniti zdrav želodec. Nektar je dobro sredstvo proti želodčnemu katarju, krču, bolečinam, težki prebavi ali zasilženju. Ravnotako ne dopusti nektar, da se dobi zaprtje ali stisko ali kolikne bolečine ali srčno utripanje, ohrani temveč dober sem in živahen tek, zabranjuje torej nespečnost, duševno motenje, glavobol in nervozno utrujenost.

V širokih slogih ljudstva razširjen nektar vzdržuje veselost in veselje do življenja. Nektar se dobiva po 3 K in 4 K steklenica v lekarnah sledečih krajev: Gorica, Kormin, Gradišče, Romans, Ajel, Dolgopolje, Ronke, Tržič, Ajdovščina, Gor. Idrija, Tolmin, Kanal, Videm, Palma, Červinjan, Oglej, Fiumičel, Gradež, Sežana, Vipava, Postojna, Milj, Trst itd., kakor tudi v lekarnah v vseh večjih in L-anjših krajih Goriško-Gradiščanske in sosednih dežel. Tudi razpošiljajo lekarnarje v Gorici 3 ali več steklenic nektarja po originalnih cenah v vse kraje Avstro-Ogrske.

Svaril se pred ponarejanjem!

Zahtevajte izrecno

DR. ENGEL-NOV NEKTAR.

Moj nektar ni nobeno tajno sredstvo, njegove sestavine so: samos 200, vino malaga 200, vinski škrljaj 50, glicerina 100, črno vino 100, sok jerebika 100, črnejev sok 200, brinje 30 in mnogo drugih zelišč. Te sestavine se pomešajo.

Velike zaloge novih dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, orkestrijonov, gramofonov, vsakovrstnih plošč itd. V zalogah imam veliko vseh gori navedenih tudi že rabljenih strojev, prav po ceni na izbero pri

BATJEL-U

Gorica,

STOLNA ULICA 3-4.

Mehanična delavnica.

Prodaja tudi na obroke

Ceniki poštnine prositi.

Opomba: Kdor mi dvokolo, gramofon in šivalni stroj prodá, dobi za nagrado eno novo dvokolo.

Restavracija Brezje

pri Mariji Pomagaj p. Radovljica.

Podpisani se toplo priporoča volec. romarjem in drugim obiskovalcem Brezja za obilen obisk restavracije „Brezje“. Točim izvrstna briska bela in črna domača vina, kakor tudi najboljša pivo. Kuhinja domača in najboljša. Gorka jedila v vsakem času.

Ušaj,

restavrater Brezje.

Gospodična 17 let stara, večša slov. ital. in nemškega jezika išče službo pri kaki tvrdki kot blagajničarka ali pa v kaki pisarni. Več se izve v „Narodni tiskarni“.

Prvi c. kr. privilegirani

M. Poveraj

Zaloga

zavod za civilne in vojaške uniforme

GORICA na Travniku

modnega blaga, gotovih oblek in perila.

VSAKE VRSTE.